

Praktijkonderwijs

Praktijkonderwijs is bedoeld voor leerlingen van 12 t/m 18 jaar die moeite hebben met leren op de traditionele manier. In het praktijkonderwijs leren leerlingen niet alleen uit boeken en online, maar vooral door te doen. In de praktijk dus.

De basisschool geeft alle leerlingen van groep 8 een advies mee voor het voortgezet onderwijs. Leerlingen met het advies praktijkonderwijs hebben in vergelijking met leeftijdsgenoten vaak een achterstand, met name op het gebied van taal en rekenen.

Om toegelaten te kunnen worden tot het praktijkonderwijs is een Toelaatbaarheidsverklaring Praktijkonderwijs (tlv pro) nodig. Sinds 1 januari 2016 zijn de samenwerkingsverbanden passend onderwijs verantwoordelijk voor het afgeven van deze tlv pro.

Toelaatbaarheidsverklaring praktijkonderwijs

Het wetsdeel¹ criteria pro uit het *Inrichtingsbesluit WVO: artikel 15d. met Beoordelingscriteria lid 4:*,

Artikel 15d. Beoordelingscriteria samenwerkingsverband

1 Een samenwerkingsverband baseert de beslissing op de aanvraag, bedoeld in [10g, tweede lid, van de wet](#), uitsluitend op:

- a. de door het bevoegd gezag gegeven motivering die gebaseerd is op ervaringen met de leerling in het onderwijsleerproces, zoals die onder meer blijken uit het onderwijskundig rapport, bedoeld in [artikel 42 van de Wet op het primair onderwijs](#) en [artikel 43 van de Wet op de expertisecentra](#),*
- b. de leerachterstand van de leerling,*
- c. het intelligentiequotiënt van de leerling, en*
- d. indien dat noodzakelijk is voor het vormen van een oordeel, de resultaten van een of meer persoonlijkheidsonderzoeken met betrekking tot prestatiemotivatie, faalangst en emotionele instabiliteit die een beeld geven van de sociaal-emotionele problematiek van de leerling in relatie tot de leerprestaties, en*
- e. de zienswijze van de ouders.*

2 Bij de beslissing op de aanvraag, bedoeld in het eerste lid, controleert het samenwerkingsverband of het bevoegd gezag voor de gegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdelen b tot en met d, de jaarlijks voor 1 oktober bij ministeriële regeling vastgestelde screenings- of testinstrumenten, heeft gebruikt. De testinstrumenten voor de gegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdelen c en d, worden toegepast onder verantwoordelijkheid van een diagnostisch geschoold psycholoog of diagnostisch geschoold orthopedagoog.

¹ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0005946/2019-01-01>

3 De leerachterstand van de leerling is de uitkomst van 1 minus (DLE/DL), waarin:

- a. DLE de afkorting is van didactische leeftijdseenheden en het aantal maanden onderwijs dat behoort bij het niveau dat de leerling feitelijk heeft bereikt, en
- b. DL de afkorting is van didactische leeftijd en het aantal maanden dat een leerling vanaf groep 3 in de perioden van september tot en met juni was ingeschreven bij een school als bedoeld in [artikel 1 van de Wet op het primair onderwijs](#) of een school voor speciaal onderwijs als bedoeld in [artikel 1 van de Wet op de expertisecentra](#).

4 Het samenwerkingsverband wijst de aanvraag voor praktijkonderwijs uitsluitend toe, indien de leerling:

- a. een intelligentiequotiënt heeft binnen de bandbreedte van 55 tot en met 80, **en**
- b. een leerachterstand heeft op ten minste twee van de vier domeinen inzichtelijk rekenen, begrijpend lezen, technisch lezen en spellen, ten minste één van deze twee domeinen inzichtelijk rekenen of begrijpend lezen betreft en deze leerachterstand gelijk is aan of groter is dan 0,5.

Bijzondere Regeling tlv pro

Binnen de landelijke criteria voor praktijkonderwijs is een maatwerkregeling opgenomen om voor bepaalde groepen leerlingen die niet volledig voldoen aan de eisen van pro, toch een pro indicatie af te kunnen geven.

Via de bijzondere regeling (artikel 15e Inrichtingsbesluit WVO) kan een pro-tlv worden toegekend aan een leerling die niet volledig voldoet aan de landelijke criteria, maar volgens alle betrokkenen wel het best op zijn plek is in het pro. Sinds de invoering van passend onderwijs dient een leerling een vso-tlv, lwoo aanwijzing, of ontwikkelingsperspectief te hebben. De aanvraag voor deze leerlingen kan overigens alleen ingediend worden door een pro-school. Ouders moeten instemmen met de aanvraag voor indicatie

Let op: alleen praktijkscholen kunnen een tlv pro aanvragen waarbij deze bijzondere regeling van toepassing is

Het wetsdeel² tlv pro aanvragen voor Bijzondere Groepen van leerlingen uit het *Inrichtingsbesluit WVO: artikel 15e. met beoordelingscriteria lid 4*, vind je hier

tlv pro Bijzondere Regeling (BR)

Artikel 15e. Aanvragen en beschikkingen voor bijzondere groepen van leerlingen

- 1 Op grond van artikel 10g, vijfde lid, van de wet kan het bevoegd gezag van een school voor praktijkonderwijs tevens een aanvraag voor toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs bij een samenwerkingsverband indienen voor een leerling voor wie het zorg- en onderwijsaanbod van het praktijkonderwijs naar het oordeel van dat bevoegd gezag het beste aansluit bij de behoeften van deze leerling en die:

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0005946/2019-01-01>

a. het voorbereidend beroepsonderwijs of het middelbaar algemeen voortgezet onderwijs bezoekt en op leerwegondersteunend onderwijs is aangewezen:

- 1° met scores op de criteria, bedoeld in artikel 15d, in het grensvlak van het leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs,
- 2° naar het oordeel van het bevoegd gezag een toegenomen problematiek heeft nadat de beslissing is genomen dat de leerling op leerwegondersteunend onderwijs is aangewezen, **of**
- 3° naar het oordeel van het bevoegd gezag een stapeling van andersoortige problematiek heeft dan wordt beoordeeld in het onderzoek of de leerling is aangewezen op leerwegondersteunend onderwijs of praktijkonderwijs, **dan wel**

b. beschikt over een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs van een samenwerkingsverband dan wel een ontwikkelingsperspectief en die:

- 1° voldoet aan het intelligentiequotiëntcriterium of leerachterstandscriterium voor toelating tot het praktijkonderwijs, bedoeld in artikel 15d, vierde lid, blijkens gegevens die gebaseerd zijn op screenings- of testinstrumenten als bedoeld in artikel 15d, tweede lid, **of**
- 2° naar het oordeel van het bevoegd gezag, ongeacht een dergelijk intelligentiequotiënt of een dergelijke leerachterstand, een zodanige problematiek heeft dat toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs geboden is.

2 Het samenwerkingsverband baseert de beschikking over de toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs uitsluitend op de volgende, bij de aanvraag gevoegde, gegevens:

- a. een kopie van de beslissing dat de leerling is aangewezen op leerwegondersteunend onderwijs, of een kopie van de toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, dan wel een kopie van het ontwikkelingsperspectief,
- b. de op schrift gestelde zienswijze en instemming van de ouders,
- c. een motivering waaruit blijkt dat de leerling voldoet aan de voorschriften, bedoeld in het eerste lid, en
- d. een leerling-dossier dat in elk geval bevat:
 - 1° het ontwikkelingsperspectief of het onderwijskundig rapport over de leerling, bedoeld in artikel 42 van de Wet op het primair onderwijs en artikel 43 van de Wet op de expertisecentra,
 - 2° een beschrijving van de activiteiten van het verwijzende bevoegd gezag in het kader van de begeleiding van de leerling, en van de resultaten van die activiteiten,
 - 3° een document dat aangeeft welke externe deskundigen voor advies of hulp zijn ingeschakeld bij de begeleiding van de leerling,
 - 4° een beschrijving van de risico's die zich naar verwachting zullen voordoen indien de leerling voorbereidend beroepsonderwijs, middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs blijft volgen, en
 - 5° mogelijk relevante test- en toetsgegevens.

Afname van leervorderingenonderzoek

Voor het weergeven van de leervorderingen³ wordt in principe altijd gevraagd om de meest recent afgenomen toetsen. Bij aanmelding vóór 1 februari mogen de gegevens van de didactische toetsen die in het onderwijskundig rapport worden gebruikt niet ouder zijn dan zes toetsmaanden (juli en augustus worden niet meegerekend). Alle genoemde leervorderingstoetsen die geschikt zijn voor groep 8 mogen ook gebruikt worden voor het didactisch toetsen van leerlingen in 1-VO. De didactische leeftijd (DL) is in dat geval 60 en dezelfde regels die voor groep 8 gelden ten aanzien van adaptief toetsen, gelden ook hier

Door- en terugtoetsen⁴ CITO

Bij jaargroep gebonden toetsen zoals de Cito-volgsystemen moet voor de aanvraag tlv pro de toetsen die aansluiten bij het werkelijke didactische niveau van de leerling afgenomen zijn. Dit betekent dat schoolverlaters op de basisschool soms toetsen moeten maken die in jaargroepen daarvoor gebruikt worden. De handleiding van de CITO 3.0 toetsen geeft aan hoe op maat getoetst moet worden. Bij die toetsen wordt terug of door getoetst volgens die instructies.

Adaptief toetsen

Bij adaptieve toetsing door de basisschool worden toetsen afgenomen die de leerling op basis van zijn eigen leerniveau redelijk zou moeten kunnen maken. Een leerling die qua leerlijn in groep 6 zit, laat men niet een te moeilijke toets van groep 8 maken. Het gebruik van de toets van groep 6 is kindvriendelijker en de score niet alleen betrouwbaarder, maar geeft ook meer inzicht in wat een leerling kan.

³ Regeling screenings- en testinstrumenten lwo en pro

⁴ [cito-toetsen-op-maat.pdf](#)